

* *

Kisöpört utak, mintha egy száz s valahány éve játszódó film forgatása lenne. A város kihalt, kéthetente hadiállapot-gyakorlatok.

Kell-e hát hangsúlyozni, hogy itt, e kül-sztráda és a kukoricás között hamarost sáncokat ásnak? Feltehetően most előzől meg itt utoljára

egy félig olvasható rendszámú külföldi autót. Ne hidd, hogy te vagy az egyetlen, aki hóvihart, árvízt vagy napfogyatkozást vár. Túlhan a határ. Akácok. Fagy, jégeső és köd dől belőle, lassan ellepi az egész völgykatlant. Szemed elé tartott kezed se látod. Mindegy bármi út. A beszélgetések vége: pontosvessző = elhallgatás.

Borús délelőtt meredező esernyők feszülnek a súlyos levegőnek és a bevégeztettség ködös sejtelmének, amitől nem könnyű szabadulni. Mint a kínaiak, a szemünk sarkából ismerjük föl egymást. A sarkon túl kezdődhetne akár a

tenger is, nem változtatna semmit. Annak se, aki hajnalban néma öleléssel búcsúzik tükörképétől. Csak azok, akik elég bátrak történelmi maskarákba bújni, azok tűnnek el majd estefelé a végeláthatatlan tömegben.

BELLA ISTVÁN fordítása

ALOJZ IHAN

A támadás

Június 27-én a televízió bement, hogy tankok támadtak ránk. Elmentem a boltba, hogy vegyek harminc pulykafilét meg tizenöt liter tejet. Sorbaálltunk a pénztárnál, mindenki csendben volt, és a rádiót hallgatta, mi a teendő légitámadás esetén. Majd meghallottuk fentről a zúgást és hirtelen remegni kezdett a szánk, egymást bámultuk, mint a szerelmesek a vasútállomáson, és volt, akinek könny szökött a szemébe. Elővettem a zsebkendőmet, és letöröltem a mögöttem álló asszony arcát. „Köszönöm”, rebegte, és a vállamhoz dől, én meg csontjaimban érzem az iszonyatot, amely szép testét rázkódtatta. Aztán a repülőgépek robaja elhalt, a pénztárgép újra csengetett, és mi elővettük a pénztárcánkat, idegesen szórtuk az aprót a pultra, majd elsiettünk, mint akik valamiért mélységesen szégyellik magukat.

Farkasvermek

*Az emberek többször halnak meg, mint gondolnánk.
Minden meggyilkoltra legalább még egy gyilkos jut,
néha háromnak, négynek a golyói találhatnak a testbe,
s a veszteségek sokkal nagyobbak.
Oly nagyok, hogy a katonák érzéketlenek lesznek,
a parancsnokok tehetetlenek, a tábornokok pedig
döbbenet merednek számításaikba, nem sejtve, hogy a számok
hamisak; hogy az áldozatok számosabbak, és a zászlóaljokat
rövidesen bekerítik. Egyre szorosabbra zárulnak
körülöttük az árnyak, és nincs menekvés,
csak a szomorú, véres gödrök, a jégbe fagyott farkasvermek.*

GÁLLOS ORSOLYA fordítása

JANI VIRK

Az ugrás

A halál minden reggel újra megörvendeztet. Bár mindig ott van az ágyamban, reggelente olyan erősen megérint, hogy agytekervényeim összegabalyodnak, mielőtt elkezdenék befalni a környező tárgyakat. Azután boldog vagyok, mert tudom, hogy haldoklom, haldoklom, elúsznak tőlem a szavak, haldoklom, fejem tetejére állva, és elúszik az ég, haldoklom cigarettával a számban és elúszik a cigaretta. Haldoklom, elúszik a szentírás, elúsznak a képek, általuk ennek az igazán szép világnak a különböző vidékeivel és tárgyaival barátkozom. Mindez és más egyéb is minden reggel egy pillanatot alatt elúszik. Abban, amely ott lapul az alvás és azon pillanat között, amikor minden elúszik előlem, s a pillanatban, amely ott lapul a pillanat között, amikor minden elúszik, s aközött, amelyikben rájövök, mit jelent mindez, lapul két pillanat, amelyekben a halál minden reggel megörvendeztet. Mindkettő teli a meghittség meleg érzésével, mindkettő biztos és kellemes, hisz azt mondja: „Lám, megint valami meghitt következik, nem feledkezik meg rólad, és megnyugtat azzal, hogy még mindig itt vagy.” Aztán a negyedik pillanatban jön a halál, és én felismerem. Szétterül, és vele szétterül a pillanat, annyira, hogy el sem lehet mondani. Aztán megáll a levegőben, mint egy dagadó vitorla. Iszonyat süvölt fel az ereimben, aztán otthonias meghittséggel visszahangzik a fülemben. Jön felém a pillanat, egészen lassan, s érzem, hogyan őrlődik fel a szemem és a pillanat közötti csatornában. Az idő mutatói elgörbülnek, meghajolnak, és a mennybe mennek. A pillanat egyre közeledik, megszoktuk már egymást, már nincs kedvünk találgatni, ki kicsoda. Jön az iszonyat, de el lehet viselni, igaz, már-már a tűréshatáron, mert az idegeim olyan feszültek, mint szegény Gubec Mátéé, mielőtt elkínzott testét négybe hasították volna. Az embernek a legnagyobb önuralomra van szüksége. Hiszen aki megbolondul, akinek az idegei szétspriccelnek a világba, az nem